

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

За період від 20.05 - 26.05.2024 | Центр протидії дезінформації

УВ
Фонд державного майна України
№10-50-2-14805 від 31.05.2024
КЕП: Сидоренко Н. В. 31.05.2024 11:48
3FAA9288358EC00304000000A20E390021BAD300
Сертифікат дійсний з 22.04.2024 00:00 до
21.04.2026 23:59

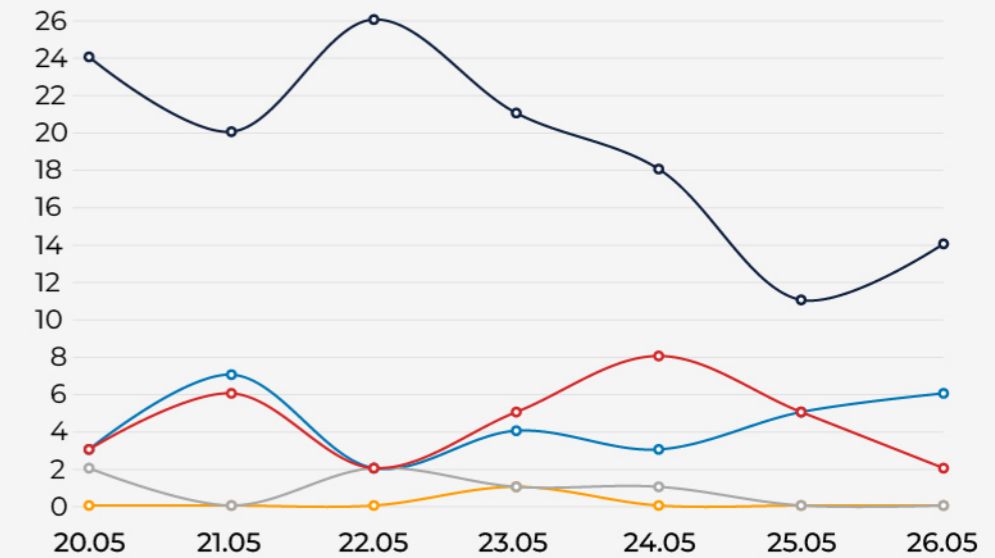
ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД УКРАЇНСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ 20.05 - 26.05.2024

Загалом діяльність ворожих інформаційних ресурсів протягом тижня можна охарактеризувати як **активну**. Щодо України росіяни здійснювали більшість інформаційних атак за **військовим, політичним та міжнародним напрямками**. Основною темою дискредитації залишається спроможність Збройних Сил України протистояти навалі російських окупаційних військ та можливості державної влади забезпечити їх усім необхідним для цього. У рамках цієї теми також активно поширюються дезінформаційні та маніпулятивні повідомлення, спрямовані на зрив мобілізаційних процесів в Україні, зокрема очорнення іміджу військовослужбовців територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, а також на провокування заворушень між цивільними та представниками Збройних Сил України. Ба більше, росіяни розповсюджують наратив, що «посилення мобілізаційних заходів не допоможе Україні поповнити втрати особового складу». Своєю чергою, у міжнародному інформаційному просторі росіяни активізували зусилля для поширення наративу щодо «нелегітимності української влади», а також дискредитації Глобального саміту миру, який відбудеться 15-16 червня 2024 року на швейцарському курорті Бюргеншток неподалік міста Люцерн. У цьому контексті особливої уваги потребують маніпулятивні повідомлення російської сторони стосовно «готовності до переговорів», але на умовах кремля. Ці повідомлення переслідують єдину мету: применшити значущість майбутнього саміту в Швейцарії та змусити цивілізований світ тиснути на Україну задля зупинення війни за будь-яку ціну. Отже, враховуючи зазначене вище, можна констатувати, що ситуація в інформаційному просторі є складною та потребує постійної уваги й регулювання, зокрема за допомогою створення і поширення власних контрнарративів.

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

Кількість загроз у розрізі тижня за напрямками:

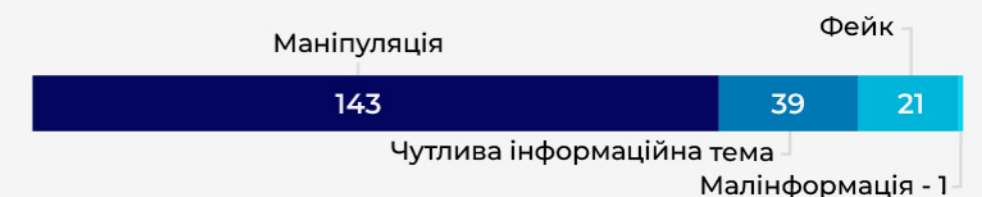

Головний наратив за напрямком:

- 📍 Політичний/Соціальний/Релігійний/Культурний
- 📍 Медичний/Екологічний
- 📍 Економічний/Енергетичний
- 📍 Міжнародний/Продовольчий
- 📍 Військовий/Інформаційний

Топ загроз за видами:

Головні інформаційні приводи (міжнародний аспект)

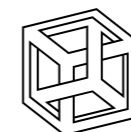
1. З метою зриву процесу надання західними партнерами зброї Україні російська розвідка активізувала кампанію зі здійснення диверсійних операцій в Європі. Про це повідомлялося у статті The New York Times від 26 травня 2024 року із заголовком «russia Steps Up a Covert Sabotage Campaign Aimed at Europe» («росія активізує приховану диверсійну кампанію, спрямовану на Європу»). Як зазначалося у матеріалі, з-поміж подібних диверсій – «підпали або спроби підпалів, націлених на широкий спектр об'єктів, включаючи склад в Англії, лакофарбовий завод у Польщі, будинки в Латвії та магазин Ikea в Литві». Такі дії є частиною узгоджених зусиль росії задля уповільнення поставок зброї Києву та створення видимості зростаючої європейської опозиції підтримці України. Важливо зазначити, що раніше матеріал подібного змісту також був опублікований у британській газеті Financial Times від 5 травня 2024 року із заголовком «russia plotting sabotage across Europe, intelligence agencies warn» («Розвідка попереджає, що росія планує диверсії по всій Європі»), в якому із посиланням на слова Голови внутрішньої розвідки Німеччини Томаса Гальденванга йшлося про те, що «ризик диверсій, контрольованих державою [росією], значно зростає». Отже, кремль розпочав активно використовувати пропаганду страху з метою впливу не лише на українське населення, а й на європейське. Зокрема, такий психологічний вплив на західне суспільство має переконати європейську аудиторію, що буцімто

надалі краще припинити надання Україні фінансової та військової допомоги, а також докласти зусиль для «дипломатичного» вирішення війни на умовах кремля. Прогнозується, що надалі росія лише нарощуватиме зусилля у цьому напрямі, що є викликом не лише для гарантування безпеки національними урядами країн Європи, а й для збереження високого рівня проукраїнської позиції європейцями.

2. У міжнародному інформаційному просторі триває кампанія з дискредитації бойової готовності української армії до наступу рф на Харківському напрямку. Зокрема, значного поширення набув репортаж американського телеканалу CNN від 23 травня 2024 року з українського села Липці із заголовком «Everything is burning»: Battles rage outside Kharkiv as Ukraine tries to hold back russian advance» («Все горить»: під Харковом точаться бої, тоді як Україна намагається стримати наступ росії»), в якому український боєць з підрозділу бригади «Хартія» Національної гвардії України, зокрема, заявив: «Тут нічого не готували. Нічого. Просто нічого. Всі позиції будуються руками піхоти». Згодом командування бригади відреагувало на репортаж CNN, зауваживши, що «слова бійця одного з підрозділів у ньому подані без контексту». Ба більше, як повідомили в «Хартії», «боєць говорив про позиції, на яких не передбачалося оборонних споруд і які розташовані ближче до кордону з росією».

Необхідно зауважити, що російська пропаганда використала зазначений відеоматеріал у рамках нарративу, що буцімто відсутність фортифікаційних споруд на Харківщині робить цей регіон і обласний центр легкою здобиччю для російської армії. Крім цього, традиційне для російських інформаційних операцій маніпулятивне посилення на публікацію західного медіа має на меті посіяти паніку з-поміж мешканців області, посварити військове керівництво та центральну владу з місцевими адміністраціями та викликати сумніви у західних партнерів щодо спроможності України обороняти свою територію. Прогнозується, що росія у рамках кампанії з пропаганди страху надалі поширюватиме повідомлення щодо відсутності фортифікаційних споруд не лише на Харківському напрямку, а й в інших областях України, які межують з рф – Чернігівській та Сумській.

3. Задля маніпулювання громадською думкою та дискредитації військово-політичного керівництва України держава-агресорка надалі використовує статті міжнародних видань. російські інформаційні джерела з посиланням на статтю британського видання The Economist від 20 травня 2024 року із заголовком «Ukraine's desperate struggle to defend Kharkiv» («Відчайдушна боротьба України за захист Харкова») продовжують деструктивну кампанію з дискредитації Президента України, використовуючи фрагменти публікації, що Володимир Зеленський буцімто не отримує повної

та правдивої інформації щодо ситуації на фронті, тому «кричить на своїх генералів». Одночасно росія намагається розповсюдити маніпуляційні повідомлення, що буцімто задля того, щоб утриматися на посадах, військові командири ЗСУ приховують від Президента України критичну ситуацію на фронті, зокрема на Харківщині. Використовуючи цитати українських військових з Харківського напрямку, які критикують затримку західної допомоги, що призвело до послаблення української оборони, пропагандські інформаційні ресурси поширюють дискредитаційний меседж, що на Харківському та Вовчанському напрямках з-поміж бійців ЗСУ панують протестні настрої. Також держава-агресор розповсюджує повідомлення, що рядові солдати буцімто підозрюють вище військово-політичне керівництво України у некомпетентності чи навіть зраді на тлі повідомлень про так звану теорію змови, яка стверджує, що політики у Києві чи Вашингтоні можуть «продати» Харків у рамках несприятливої мирної угоди. На думку Центра, маніпулювання змістом міжнародних публікацій для демонстрації так званого безвихідного положення України має на меті дискредитувати Українську формулу миру напередодні Глобального саміту миру в Швейцарії та переорієнтувати її учасників на сприйняття позиції щодо досягнення миру на умовах кремля.

Загальний огляд міжнародного інформаційного простору

Українська армія слабка/некомпетентна.

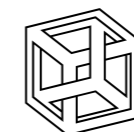
Наратив просувається в інформаційному просторі США (The Daily Beast, The New York Times, Forbes, Foreign Affairs, CNN, Bloomberg) та Великої Британії (The Economist, Financial Times). З-поміж суб'єктів поширення – колишній офіцер американської розвідки Скотт Ріттер. У дезінформаційних повідомленнях йдеться про так звану неготовність української армії до наступу РФ на Харківському напрямку, внаслідок чого Україна втратила найкращі підрозділи ЗСУ.

Захід проводить агресивну політику відносно росії.

Наратив просувається в американському (The New York Times), німецькому (Focus), британському (Financial Times, The Economist), іспанському (El Pais) та люксембурзькому (RTL Group) інформаційному просторі. У рамках російської кампанії з пропаганди страху поширюються маніпулятивні повідомлення щодо буцімто ескалації війни у разі надання «дозволу» Україні завдавати західною зброєю ударів по території РФ.

Захід зрадить Україну.

Наратив просувається в англomовному (The American Conservative, Politico, Bloomberg, The Washington Post, Financial Times), німецькомовному (Bild), японськомовному (JB Press) та норвезькомовному (Steigan) інформаційному просторі. У дезінформаційних повідомленнях дискредитується західна зброя, яка надається Україні. Також просувається теза про так звану бездіяльність країн Європи у питанні забезпечення України системами ППО.

Заяви представників держави-агресора щодо України

20 травня 2024 року заступник голови ради безпеки рф дмитро медведев, відповідаючи на запитання ТАСС, заявив: **«Київ провалив контрнаступ і зазнає подальших важких поразок на полі бою. Він не має жодних шансів перемогти росію, навіть якщо він воюватиме до останнього українця»**. Також він додав, що **«населення України, що розпалася, це чудово розуміє. Тому Володимир Зеленський і відмовився від виборів, які з великою ймовірністю з тріском би програв»** (<https://tass.ru/politika/20852681>).

20 травня 2024 року постійний представник росії при ООН василь небензя на засіданні Ради Безпеки ООН заявив: **«...як визнає західна та українська преса, сьогодні останній день його [Президента Володимира Зеленського] легітимного перебування при владі, відповідно до Конституції своєї ж країни, тому будь-яким можливим посередникам необхідно враховувати і цю обставину»** (<https://iz.ru/1699421/2024-05-20/nebenzia-prizval-posrednikov-uchityvat-istechenie-polnomochii-zelenskogo>).

23 травня 2024 року речниця мзс рф марія захарова в особистому Telegram-каналі оприлюднила публікацію, в якій, коментуючи знесення Володимиро-Ольгинської каплиці Десятинного храму УПЦ у Києві 17 травня 2024 року, зазначила: **«Як би не намагався режим Зеленського виконати замовлення своїх американських господарів – знищити канонічне православ'я, – у нього нічого не вийде, воно завжди житиме в серцях мільйонів людей в Україні»** (<https://t.me/MariaVladimirovnaZakharova/8106>).

24 травня 2024 року директор фсб росії олександр бортніков на засіданні ради керівників органів безпеки та спеціальних служб держав-учасниць СНД у Бішкеку заявив: **«Спецслужби України ведуть активну вербувальну роботу із залучення до терористичної діяльності молоді та підлітків шляхом пропаганди проукраїнських націоналістичних формувань у соціальних мережах»**. (<https://ria.ru/20240524/ukraina-1948045115.html>).

24 травня 2024 року російський диктатор володимир путін на спільній прес-конференції з олександром лукашенком у білорусі заявив: **«Думаю, що одна з цілей конференції, яка анонсована у Швейцарії, якраз і полягає у тому, щоб західна спільнота, спонсори сьогоднішнього київського режиму, підтвердили легітимність чинного глави держави, або вже нечинного»**. Також він додав: **«у майбутньому, коли справа дійде до підписання офіційних юридичних документів з Києвом, у росії має бути впевненість у легітимності влади в Україні»** (<https://rg.ru/2024/05/24/putin-nazval-odnoj-iz-celej-konferencii-v-shvejcarii-legitimizaciiu-zelenskogo.html>).

